

ou mesta ste prišli požarni bramborci iz Selnice in Maribora. Rešili so razen dveh svinj in kokoši živino in nekaj obleke. Škoda znaša nad 200.000 K. Posesnik je bil zavarovan samo za nekaj tisoč kron. Sumi se, da je nekdo zažgal. Sosedu so rešili dva meseca starega otroka v zibelki, Iglarjeva sodbina je sedaj v največji bedi. Priporočamo jo blagim srcem v podporo.

Težko je ponesrečil veleposestnik g. Vilčnik v Gornjem Dupleku. Peljal se je s sanmi in je pri tem tako nesrečno padel, da si je nogo na več krajih zlomil. Leči se v mariborski bolnišnici.

Nesreča v kamnolomu. Dne 14. t. m. se je v kamnolomu g. Ježovnik na Pirešici zgodila strašna nesreča. Iz še nepojasnjenega vzroka se je vnel dinamit, ki so ga delavci pripravljali za nabo. 4 delavci: Martin Veber, Florjan Stamol, Martin in Jakob Mirnik so bili grozno poškodovani. Veber je še tisti dan med prevozom v cel-sko bolnišnico umrl v strašnih mukah. Drugi so dobili hude poškodbe po obrazu: bati se je, da bodo oslepeli.

Glede tržišča pri Sv. Barbari v Haloze smo dobili poročilo, da je tozadevni članek v predzadnjem „Slov. Gospodarju“ vzbudil veliko zanimanje. Poroča se nam, da trgovec gospod Blas ni kriv in ni prav nič povzročil, da hrvaški mesarji in špeharji ne smejo več voziti svojega blaga na tržišče v Haloze. Nadalje povdarjamo, da dotičnega članka ni pisal kak dopisnik od Sv. Barbare ampak smo ga dobili od neke odlične osebe ptujskega okraja. Značilno je, da vsi dobročuteči trdijo, da čim več bo na haloškem tržišču živih, tem cenejše bodo ubogi ljudje dobivali živila, a nikogar pač ni pri vladi in ne na okrajnem glavarstvu na Ptuj, ki bi se res s celim srcem zavzel za gladujoče haloško prebivalstvo. Kje je neki sedaj g. okrajni glavar dr. Pirkmajer? Sicer se vedno cedi same sladkobe in dobrotnosti napram našim ljudem, pa kjer bi trebalo to dejanski pokazati, pa se skriva.

Pred marib. poroto se je dne 13. t. m. zaradi požiga zagovarjal 16 letni kovaški vajenec Alojzij Gomilsek iz Sv. Lovrenca, ker je svojemu gospodarju Janezu Cizerlu v Brestrnici zažgal gospodarsko poslopje. Porota mu je prisodila tri leta težke ječe. Zaradi umora se je zagovarjal 20 letni Koloman Sandor iz Mursčancev v Prekmurju, ker je iz rodbinskega sovraštva v nekem gozdu umoril 22 letnega pos. sina Aleksandra Novaka. V svrhu zaslišanja novih prič je bila ta razprava preložena.

Pred celjsko poroto je bil dne 13. t. m. obsojen zaradi ropa 21 letni delavec Franc Nežmah iz Rog. Slatine, ker je napadel v nekem kozolcu Jožeta Pažona, mu odvzel denarnico z 1080 K. Obsojen je bil na 4 leta težke ječe. — Zaradi detomora je bila obsojena na 5 mesecev težke ječe neka Pavla Stusek. — Zaradi roparskega napada na natakarskega vajenca Konca je bil obsojen zlatarski pomočnik Frano Kager iz Celja na štiri leta težke ječe. Zaradi težke telesne poškodbe je bil obsojen na 18 mesecev ječe Jurij Kodela iz Dobrove. Zaradi raznih vlovov in tatvin je pa bil obsojen na 5 let težke ječe Anton Počonik iz Smartna.

Prijeta detomorilka. V Dravljah pri Ljubljani je neka 30 letna dekla zadržala svoje nezakonsko dete, ga zavila v cunj in skrila pod posteljo. Nameravala ga je na tihem pokopati. Zločin so takoj odkrili. Detomorilko in mrtvo dete so prepeljali v Ljubljano, kjer so mrtvo trupelce obducirali, zločinsko mater pa oddali v zapor.

Razbojništvo. Pred zagrebškim sodnim stolom se je pred par dnevi vršila zanimiva razprava o razbojništvu v Jurjevskem Brodu pri Karlovcu. V krčmo Jure Brusana je prišel 3. t. m. seljak Mato Smukovič. Vrnil se je pravkar s pošte, kjer je dvignil de naravno obvestilo in 34.000 K, ki je došlo iz Amerike. Seljak se je napil, nato pa se je pričel ponašati s svojim denarjem. V kotu je sedel 22 letni seljak Petar Barbič in Zakanja. Ta je nenadoma izginil in v neki sumi čakal na Smukoviča. Pograbil ga je za vrat, vrgel na zemljo, mu siloma odvzel denar ter se vrnil v gostilno. V družbi bogatega seljaka Ivana Hlačarja se je nato upijanil in mu v pi-

janosti odkril svoje bogastvo. Prosil ga je, naj mu odvzame denar, ker ne ve, kam s tolikim denarjem. Hlačar mu je odzval okoli 40.000 K. Ko so zločin odkrili je Barbič vse priznal. Hlačar pa je izjavil, da ni vzel navedene svote in da se sploh ničesar več ne more spomniti. Barbič je priznal. Rekel je, da ga je pogled na toliko denar omamnil in da se ni mogel obvladati. Barbiču je sodnija prisodila pet let težke ječe. Hlačarja so oprostili.

Zrtev avtomobila. Dne 15. t. m. se je pripetila v bližini Oroslavja na Hrvaškem velika avtomobilska nesreča. Avtomobil nekega veleindustrija iz Zagreba je vozil zelo spreten sofer. V avtomobilu je sedela neka odlična gospa. V bližini imenovanega kraja se je kljub počasni vožnji prevrgel avtomobil. Sofer je obležal na licu mesta mrtve, a dotična gospa je dobila težke telesne poškodbe. Avtomobil je ostal nepoškodovan. Sofer Vertig, pameten in trezen mož, je bil zaročen in njegova poroka bi se naj bila vršila tri dni pozneje. Vzroki avtomobilske nesreče so dosedaj nepojasnjeni.

Divje zveri odkrije grob umorjenega otroka. V selu Galuge, okraj Višegrad v Bosni je zadavila neka Ivanka S. svojega novorojenčka ženskega spola. Zadaviljenega otroka je na to zakopala v bližnjem gozdu. Ker je pa bil grob prepljuto izkopen, so razbrskale divje zveri grobišče in otroka pojedle. Na licu mesta je ostalo le še nekaj kosti katere je izsledila žandarmerija in dognala detomor. — Ivanka S. je priznala zločin, nakar so jo zaprli.

Nazarenci v naši vojski. Pred sarajevskim vojnim sodiščem se je nedavno zagovarjal redov 26 pešpolka Pajo Hruščar iz Petrova pri Novem Sadu. Njegov „zločin“ je obstojal v tem da ni hotel položiti predpisane prisige in vzeti orožja. Ko so njegovi tovariši v Sisku prisegli, je izjavil, da ne more prisegati, ker je nazarenci in da mu njegova vera tega ne dovoljuje. Branil se je tudi puške, češ, da mu tega ne dovoljuje njegov Bog, ki pravi: „Ne ubijaj!“ Rekel je, da bo državi verno služil, toda orožja ne more in ne sme sprejeti. Radi neposlušnosti so ga takoj zaprli. Ob sodil so ga na dve leti težke ječe. — Kljub temu je sodnija odstopila akt višjemu voj. sodišču v Beogradu. Obtoženec je obsodbo poslušal mirno, na posled pa je izjavil, da ne bo vložil nikakega priziva.

Pijanec ubil svojo lastno mater. Začetkom tega mesca se je zgodil pri Krafjevu v Srbiji zločin, kakor jih be leži le malo časopisje. Postajenačelnik postaje Adriana Stefan Simič — Šolan človek — a pijanec, da mu ga ni najti para. Vrnil se je začetkom tega mesca zopet enkrat običajno pijan v svoje stanovanje. Njegova, že dokaj stara mati ga je med solzami prosila, naj vendar neha s tako grdim pijančevanjem. Ta materin opomin pa je pijanca tako raztogotil, da je pograbil karabinko in parkrat ustrelil iz nje v mater. Mati se je zgrudila mrtva na tla. Nekaj groznega, kako zamoren Šolan človek, državni uradnik, železniški postajenačelnik tako podivjati, da ubije svojo lastno mater. Preobilica zavžitega alkohola napravi člo veka grozovitejšega, kot je žival.

Proroka so zaprli. V Splitu so prijeli nekega Teodorja Reliča iz Kistanja, ki je potoval po Dalmaciji kot „prorok Božidar“ ter pridigoval Kristusovo vero. Relič nosi dolge lase in belo šajkačo, v rokah pa hrastov križ in sv. pismo. Policiji je izjavil, da je prišel v Split zato, ker je mesto jako pokvarjeno in daleč od prave vere. V Sinju je kmetom prorokoval, da ne bo dežja tri leta in osem mesecev. Zato je bil sodnijsko kaznovan.

Poneveril 34.760 K. Stanko Radović, skladiščar pri zagrebški tvrdki Meyer in Gruber je prodal na lastno pest iz skladišča tvrdke železne robe za 34.760 K. S tem poneverjenim denarjem se je podal Radović v kavarno, kjer se je spustil v kvartanje. V igri je zgubil ves poneverjen denar. Tvrdka je zasledila poneverbo, Radoviča pa je zaprla policija.

Velik uspeh. „Slovenec“ poroča: Preiskava radi atentata na regenta sedaj kralja Aleksandra je končala z velikim neuspehom preiskovalnega sod-

nika. Od 180 zaprtih osumljencev jih pride pred sodišče samo 39. Veliko gromenja malo dežja!

Škrlatica v Beogradu. Iz Beograda poročajo, da se je tamkaj začela širiti škrlatica. 1. decembra je znašalo število obolelih 40 oseb, do danes je pa naraslo na 116 oseb. Nadalje beležijo 28 slučajev črnih koz.

Led na Donavi in Savi. Ker je Donava preplavljena z ledom, je belgrajski brodarški sindikat ustavil paroplovni promet med Beogradom in Pančevom. Tudi med Beogradom in Šabcem je plovlba ustavljena.

Koledarček Kmetijske zveze za leto 1922 je mariborsko tajništvo SLS skoro že docela razprodalo. Na razpolago jih je le še nekaj komadov. Tajništvo je naročilo v Ljubljani zopet 1000 komadov. Kdor si želi naročiti še ta res izborni koledarček, naj to takoj sporoči Tajništvu SLS v Mariboru.

Misijonski koledar. Misijonska Zveza je izdala kakor pred dvema in tremi leti, tudi za prihodnje leto 1922 misijonski koledar. Ime mu je: Marijin misijonski koledar. Zanimiva vsebina bo posebno misijonske prijatelje razveselila. Cena mu je 3 dinarje (12 kron). Naroča se v Marjanišču v Grobljah, pošta Domžale. Priporočamo ga vsem prijateljem misijonov!

Vinogradništvo.

Vinske cene v ljubomerskih gorcah so ostale stalne. Pod 24 K za liter ni dobiti blaga, četudi so se vina rano brala. Sortirana vina se plačujejo od 28 do 34 K za liter. Vina se v splošnem dobro razvijajo in odgovarjajo absorbirani množini solnčnih žarkov. Prvovrstna ljubomerska vina z 12 do 14% alkohola še niso popolnoma čista. Kupeje je precej, toda vinogradniki prodajajo samo toliko, kolikor rabijo denarja za domače potrebe. Nesigurnost valute in dobra kapljica upliva tudi na vinske cene.

Vinograde gnojite! Mnogo naših vinogradnikov je zadnji čas gnojenje kar opustilo, posebno taki, ki morajo gnoj kupovati. Umetni gnoj ima pa predrag, naravnega se pa za manj denar težko dobi. Vsi ti hočejo pri manjših stroških imeti velike dohodke. Kar svinčnik v roke in preračunajta, kdaj bodo ti dohodki jednaki, torej te hitro gnoj v vinograde! Avstrijski vojaki so odgovajali ker ni bilo hrane, isto je z negnojenimi vinogradi. Posebno mlade nasade je treba dobro gnojiti, da se razvijejo v močen trs.

Koreninice od trsja so občutljive. Trsne koreninice zmrznejo že pri 4 stop C toplote (nad 0), ako so dalje časa izpostavljene mrazu. Mnogo nasadov vsled tega ne uspe. Vinogradnik mora imeti za vinsko trto čut usmiljenja, tudi ona je živo bitje, samo da ne izraža življenja tako kot človeško, oziroma živalsko. Ne sadne torej spomladi ob premrzlih dnevih, čezroma jutrih in v zimskem času trsja ne prenašajte.

Drž. kem. preiskovalnišče v Mariboru se prosi, da bi večkrat obelodanilo rezultate vposlanih vinskih preiskujenj in ako teh ne bi bilo, da uprosi vinogradnike naših štajerskih goric med Dravo in Savo, da vposlajo vina za preiskušnjo. Samo na podlagi natančne analize in uradnih podatkov se more ugotoviti vrednost naših vin. Prej smo bili orientirani proti Gradcu in Dunaju, danes pač moramo gravitirati proti Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Ta orientacija je nova in zato rabi vinska trgovina novih podatkov.

6000 močnih cepljenih trt najfinjših sortiranih ima na razpolago somišljenik SLS. Naslov pove tajništvo SLS v Mariboru.

Sadjarstvo.

Nekaj za naše sadjarje.

Se dandanes si mnogo sadjarjev ni prav na jasnem, kake vrste so za njihov kraj prikladne. To je tudi glavni vzrok, da odpove pri nas toliko sadnih nasadov in imamo toliko sadnega drevja, ki hira in čaka konca. Mnogo krivde na tem nosijo drevesničarji iz Zabnice na Kranjskem, ki so pri nas na sejmih razprodali po nizkih cenah ogromno sadnega drevja, katero pa pri nas skoro nikjer ne

uspeva. Celo Kmetijska družba je odarovala svoje ude večidel s Harberovimi renetami, Kanadkami, Ananas-kami, Zlatimi parmenami itd., večji del z vrstami, ki le malokje uspevajo. Harbertova renetata se sicer razvije v krasno drevo, njen sad pa po večini segnje že na drevesu. Kanadke, Ananaske, Zlate parmene in druge enake vrste pa predstavljajo pokvečena rakova drevesa, v neprikladnih legah pa sploh odpovejo. Vsled tega se med mnogimi sadjarji razširja misel, da so vsa v drevesnicah odgojena drevesca bolehnna in ne zrastejo nikdar v velika drevesa. Temu pa ni tako! Bolehave so samo gotove vrste, posajene v neprikladno zemljo, oziroma podnebje. Drevesničarji so krivi samo toliko, da so odgojevali vrste, ki so se najlažje razpečale, saj je zadnji čas vse segalo samo po zlatnih vrstah. Čul sem, da je neki posestnik zasadil cel svoj največji travnik v nevinodni legi z Ananaske in Belefleurjem. Čel ta nasad ni vreden počenega groša. Ti dve vrsti v takem kraju naka-ker ne morejo uspevati, kriv pa tega ni drevesničar, ki ne more vohati, kako lego ima sadjar, temveč posestnik sam.

Zapomnimo si dobro: Ananaske, Kanadke, Belefleur, Zlata parmena, sploh skoro vse zlatne vrste zahtevajo za svoje uspevanje posebno ugodno, zavetno, vinorodno lego. Vsaj imamo mnogo vrst, ki so za travniške nasade kakor nalašč: Mašancelj, Veliki bobovec, Damazonka, Cesarjevič, Rudolf, Pisani kardinal, Huberjev mostnik.

Mnogo je sadjarjev, ki so trdno prepričani, da zraste samo iz gozdne lesnike trpežno drevo. Res so lesnikova drevesa trpežna, če so cepljena v kroni, a isto trpežnost bo imela tudi v drevesnici vzgojena lesnika, ki se cepi v krono. Vsaj je vendar eno kot drugo zrastle iz semena lesnike. Nobenemu gozdarju ne pade na misel, da bi v vrhovih vzgojena gozdna drevesca rasla slabše, kot ona samostikla iz gozda. Tudi mi sadjarji se moramo tega napačnega domnevanja oprostiti. Razložek je samo ta, da potrebuje gozdna lesnika leta in leta, predno začne roditi, vzgojeno drevo nam pa med tem že desetkrat povrne vse stroške. Dva resnična vzgleda: Nek sadjar je posadil ob cesti pred 10 leti vrsto gozdnih lesnik; še danes nima nobena izmed teh niti prave kro-ne, trpelo pa bo še 10 let, predno bodo iz njih nastala poštena drevesa. Ko bi bil dotičnik posadil cepljena drevesa, bi dobil danes lahko že par lep-pih mernikov sadja. Zalost me vselej obide, ko gledam ta zalostni nasad — tu varčnost ni bila na pravem mestu.

Drug sadjar je kupil 15 prvovrstnih dreves po 1 krono komad, ker so se mu zdela draga, kupil je še 40 komadov izmečka iz drevesnice za skupno 5 K. Od teh 15 dreves je dobil že parkrat povrnjene vse izdatke, vseh onih 40 pa, ki so mu prišla takorekoč zastoj, mu niso rodila dosedaj niti polovico tega, kar onih 15. To nas učiti, da nam vredno blago pride vedno najdražje.

Pri vsakem novem nasadu dobro premislimo, kakšne vrste bomo zasa-dili, če sami ne vemo, se lahko pis-meno obrnemo na kakega kmetijskega učitelja, oziroma na Kmetijsko druž-bo, ki nam bo dobino pojasnilo dala zastoj. Pomislimo tudi, ali mogoče ne želimo, da bi nasad že nam rodil, ne šele potomcem. Tu moramo pač vzeti najlepša drevesa, četudi jih plačamo precej dražje kot slabše, saj se nam kapital, založen v sadno drevje, mora pri količkaj umnem ravnanju bogato obrestovati.

Kakšna naj bo drevesna jama. — Tekom zime se izkopajo skoro povsod drevesne jame za spomladansko sajanje. Jama naj bo 1½ m široka in 3 to-pate globoka. Prvi in drugi lopatni urez se vsak za sebe zmeče na rob jame. Treliji se samo prerahlja in pust v jami. 14 dni pred sajenjem se jama napolni s prvim lopatnim urezom, to je z živo zemljo in še toliko od drugega ureza, da je zasuta do roba. V to živo zemljo bodo pozneje zrastle drevesne korenine. Kdor rabi drevesni kol, ga mora pred zasipanjem zabiti v sredo jame. Do sajenja se nam bo zemlja usedla toliko, da se nam ni treba bati, da bi se drevo po sajenju preveč pogreznilo. Ker se pa zemlja vendar še tudi pozneje nekoliko asa-